

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ES HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Melyben: Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor. — áll.
Vidéken: Félévre 9 kor. Negyedévre 4 kor. 50 áll.

Főszerkesztő:

Dr. Varga Lajos.

Felelős szerkesztő:

Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca 10. Telefon 412

December 1-én új előfizetést nyitottunk a Debrecenre. Kérjük azokat a t. előfizetőinket és olvasóinkat, akiknek, vagy lejárt előfizetésük november végén, vagy pedig lapunkat a jövőre előfizetni óhajtják, hogy az előfizetésről idejekorán gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében akadály történjen.

Barázdák.

Mozog a poloska. Klickr, vagyis az ugynevezett városi párt, amelynek csak két vezérfőjét ismerjük, de tagját nem. Ma már programot is adott az önjelöltek alkalmi szövetsége. Ez a mézes madzag ugyan nem fogja megtéveszteni a közönséget, hiszen mindenki tisztában van az önjelöltekkel.

Nincs itt szó új pártalakulásról, csupán arról, hogy a rendőri birsággal nyújtott, két „népvezér” bejusson a városi képviselő testületbe. A higgadt gondolkodású, becsületes polgárság fogja megítélni, hogy odaválók-e a népbolondítók?

A szentpétervári udvari Operaház balerinái kijelentették ünnepélyes manifesztu-

mukban, hogy ők az országot ért események közepett is hivek maradnak a cárhoz. A manifesztum csak így mondja, de valószínű, hogy hűségük nem a cár személyének, hanem a cárizmus fogalmának szól, amely tudvalevőleg sokkal kedvezőbb egy udvari Operaház balletművészetének virágzására, mint egy vérben fogant, torzborz uralom.

A cár személyéhez már csak azért sem lehetnek hivek, mert a cár tudvalevőleg meglehetősen gyöngye egészségi állapotban leledzik és a családi kötelességek is jelentősen igénybe veszik.

Ha tehát mégis volt szó személyekre vonatkozó hűségről is a ballerínák manifesztumában, ez valószínűleg a nagyszámu nagyhercegek és az orosz mágnás-világ ama vagyonszámba tartó tagjait illette, akikhez a szentpétervári ballerínák még akkor is hivek maradnak, mikor ezek részint üdülés, részint pedig személyes biztonság céljából minden föltűnés mellőzésével a Rivierára utaztak.

Valami van a levegőben. A társadalom szemetje készül valamire. Titkos gyűléseket tart a „fekete banda” minden éjjel, mindig más és más helyen. A rendőrség mind ezekről nem de még ha tudná is, meg

nem akadályozhatná, hiszen magánháznaknál történnék ezek az összejövetelek.

Nem szabad a polgárságnak tovább tétlenkedni. Készülni kell az ismeretlen veszedelemmel szemben. Az élet és vagyon forog veszélyben! Jön a fekete banda! Védekezzünk, szövetekezzünk, tömöröljünk mi is polgárok!

Béke-kilátások.

Irta: Barabás Béla, országos képviselő.

Közeledik december 19-ike, amely napra az október tizedikén elnapolt országgyűlés ismét össze lett hívva, királyi kéziratral.

Vajjon azért gyűlünk-e egybe, hogy egy újabb királyi kézirat a nemzet képviselőit ismét elküldje, akár elnapolással, akár az országgyűlés feloszlásával? Vagy azért-e, hogy végre valahára szóhoz jusson a nemzeti akaratnak megnyilvánulása? Erre ma még, — dacára annak, hogy december 19-étől csak pár nap választ el, — határozott feleletet hiába keresnénk. Mert ezt sem az ellenzék, sem a darabant-kormány sem a bécsi körök, sem maga a király, de senki sem tudja.

Az első hó.

Irta: Kadosa.

Kis szobámban ülök. Az ablakon át nézem a szépen, csendesen hulló havat. Ablakomból gyönyörű kilátásom van a falura.

Különös.

Tegnap még feketék voltak az utca és földök, zöldék a fák és csak a házak falai fehérek. És most fehérek az utca, fehérek a földök, s a házak tetői is fehérek. Fehér minden, csak a fák lombja nem.

Nézem az akáclobos falut.

Most igazán az, mert csak az akácok vannak. S hull rájuk a hó halkán, csendesen.

Az egyik akáclevélke reszketve kérdi suttogó hangon szomszédjától:

— Kicsoda e fehér idegen? Mit akar itt? Olyan kellemetlen, rátelepszik a szép ruhámra s olyan hideg, azt hiszem megöl.

— Edes szomszédom, én is reszketek tőle, s nem tudom kicsoda.

— Meg kell halnunk, ha meg nem szabadulunk innét.

— Tudod, mit kedves szomszéd? Látnod itt, alattunk a régi, jó tengelic barátunk

hajlékát? Oda nem hatol be ez a hideg idegen, jer, ugorjunk belé.

S bele ugrottak a tengelice fészkebe és szépen meghuzódtak egy sarokban.

Alig helyezkedtek el, jött repülve a tengelic.

— De rossz idő van most már, le kell telepednem itt, a házamban. Igaz, hogy a nyár óta már rendetlen egy kislé, de azért csak meghuzódom valahogy a csunya hó ellen. — Amint látom, kis vendégeim is vannak itt.

— Bejöttünk, — szól az egyik akáclevél, mert ez a csunya idegen megöl bennünket. Te sem tudod ki ez?

Dehogynem tudom kis barátom. Ez a ti éleletek ellen tört most, ez a csunya, kit az emberek hónapok neveznek Hiszen eljön ez minden télen s gyötör bennünket, de persze, ti azt nem értitek meg, mert még mielőtt ő jönne, örök álomba merültök.

Ezt a jó Isten az emberek javára rendelte, de úgy látszik, most visszaél a hatalmával, s nem várja meg idejét telet, hanem már ősz kezdetén jön. Legalább meglátjátok ti is mit kell télen szenvednünk, nekünk, szegény madaraknak.

Az emberek örülnek neki télen, de most

még nem. Hallottam már ma is panaszt az emberektől, a csunya hó ellen, de ők nem tudják milyen nagy ur ez, s azt sem tudják, hogyan született.

— Mi sem tudjuk, légy szives mondd el nekünk, — kéri az akáclevél a tengelict.

— No jó, elmondom, úgy sincs kedvem most kirepülni. Csak helyezkedjétek el kényelmesen s halljátok.

— Tudjátok kis barátim, mikor a jó Isten a madarakat is már mind megteremtette volt, akkor utána, jóval később teremtette csak az embert.

Az első emberpárt egy szép kertbe helyezte, melyet az emberek, még most is paradicsomnak neveznek, hogy ott boldogan éljenek. Nem is kellett nekik az eledelükért sem fáradni, mert a paradicsomban volt elég gyümölcsfa, melyről izlésük szerint válogathattak gyümölcsöt. Csak egy fáról nem volt szabad enniük, egy almafáról. De az első emberpár, az ördög tanácsára nem tartotta meg az Ur parancsát: ettek a gyümölcsből s így engedelmesség által vétkeztek. Teremtőjük ellen. Emiatt az Ur megbüntette őket, s kiűzte őket a paradicsomból.

Persze aztán ez nem tetszett az első

Tüdőbetegségek, hurutok, számarkőhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

Sirolin

Ennél az étvágytalanságot és a testeslyét, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.

Ennek a kérdésnek eldöntése most lázas aggodalommal folyik Bécsben, a hol egyedül csak azt tartják szem előtt, miként lehetne a magyar nemzet törvényes jogait egyszerűen megkerülni. Ez a közeli döntés, a darabont-kormány, helyesebben a „császári cselédek” hatalmaskodási időtartamára nagy befolyással bír, — reánk, a nemzetre nézve teljesen közömbös, met az kétségtelen, hogy Bécsben bármiként határoznak is, abból magyarországra nézve üdvös eredmény nem származik.

Bécsi felfogás szerint egy törvény-szegéssel több vagy kevesebb, az ugy sem számít: a fő az: meg kell mutatni Magyarországnak, hogy a császár nem enged: Van elég mód és eszköz, sőt magyar ember is van elég ahhoz, hogy a királyi esküben olyan feltétlenül bizott magyar nemzet, az alkotmányosság türes látszatával s törvényeink világos szavainak félrengyarázásával — egyszerűen kijátszassék.

Miért ne tegye hát ezt a császári hatalom, mikor az ő mindenhatóságának utjában semmi sem áll, de ellenkezőleg, magyar emberek és közvetlen tanácsosok gonoszságával, ebben támogattatik.

Nem lényeg tehát, vajjon december 19-én az országgyűlés tanácskozhatik-e, vagy a királyi kézirat tovább elnapolja, hetekre, hónapokra, avagy pláne ezétozlatja az országgyűlést. Az azonban lényeges és fődolog, hogy a nemzeti akarat vagy a már megkezdett erőszakos módon durván letöresék, vagy pedig az időnek mesterséges mulásával egyszerűen kiéheztessék.

Én bizom nemzetem végzetében, hogy az egyik sem fog megtörténi — Mert a nemzet igaz és becsületes akaratának érvényesülnie kell s annak érvényesülését a magas bécsi felfogás csak kísérheti, de fel nem tartóztathatja. Hasztalan röpitik szerte az országban azt a Bécsből importált szálló-

igét, hogy béke után sovárog mindenki!

Persze, a béke alatt oly állapotott ért a fizetett ordítók agyveleje, hogy felejtjük el az egész esztendőnek alkotmányosságait, törvénytiprásait, erőszakosságait, durvaságait s folytassuk ott ahol az ugrai levél a dolgok csendes menetét megszakította minden különösebb ok nélkül.

A békénekéa is hivevagyok, de ennek becsületes feltételei vannak. Becsapni félrevezetni, megcsalni bennünket most már nem lehet. Elég szomorú tapasztalataink vannak a multból. Mindezeknek vegyük hasznát a jelen munkájában s a jövő alkotásaiban. A nemzeti követelések teljesítésének megigérése s ezen igéret betartásának biztosítása nélkül nincs béke. A mostani nemzeti ellenállás erőlye munkáját csak befejezni lehet, de azt eredmény nélkül félbeszakítani, vagy majdnem újból kezdeni nem szabad.

Igaz, — beismerem — hogy ez a küzdelem s a további nemzeti ellenállás sok hátránnyal, keserűséggel, erkölcsi és anyagi veszteségekkel jár, mert hiszen áldozatok nélkül nemzeti javakat kivinni nem lehet, — de igaz az is, hogy a bécsi makacsság mindinkább veszít erejéből, ha az adók behajtása nélkül pénz nem áll rendelkezésére. Azt meg bizonyosan tudom, hogyha az ujoncjutalék meg nem szavazása miatt már a második eszten dőben nem kap katonát a császár hadserege, akkor oda van a nagyhatalom hóbortja s engednie kell, mert muszáj.

Vagy azt hiszi talán az az elbizakodott császári hatalom, hogy a hadsereg erejét pótolni lehet a katonák visszatartásával, meg a póttartalékosok törvénytelen beparancsolásával? Olyan nincs.

Annak a katonának a lelkében, akit törvény ellenére tovább bent tartanak, vagy akit nyomorgó családjá mellől szintén törvény ellenére beparancsolnak, — nem fog imponálni a

katonai fegyelem, meg a kérlelhetetlen szigor, hanem egy szép napon arra fognak felébredni, hogy ezeknek a katonáknak kezében levő szuronyok gondolkozni kezdenek.

Ha tehát béke lesz, az nem hazug béke, nem elhalasztó megoldás, hanem csakis a nemzeti akaratnak megfelelő becsületes béke és eredményes megoldás lehet. Ne kerteljen tehát senki. Ne azért kössük meg a békét, hogy újra harcot kezdjünk, hanem azért harcoljunk, hogy a béke mindnyájunk győzelme legyen!

Az általános választói jogért.

A függetlenségi párt kimondotta a párt határozata képen, hogy egész erejével törekszik az általános választójog megvalósítására, azon jog életbeáptetésére, mely elejétől fogva egyik sarkalatos pontja a párt programjának.

A pénzen vásárolt halódópárti sajtó csahosai, ezért a határozatért is ráförmednek a függetlenségi párt s ugy szeretnék azt feltüntetni, mint muszáj határozatot, mely most a szociálista kedélyek megnyugtatására s azoknak a függetlenségi iránt való kegyesebb hangolásra hozatott volna.

Amennyire zürzavaros csaholásaikból meglehet érteni, azért haragszanak olyan nagyon felsőbb parancsszóra — mert ezeket a csahosokat uszítja a gazdájuk, Kristóffy s ők készségesen apportiroznak — mert azzal, hogy most ismételt hangulyozta a függetlenségi párt, hogy az általános választójog mellett fog küzdeni, nem mondott le egyáltalán a nemzeti jogok melletti küzdelméről.

Ez persze nagy fájdalom nekik, mert még mindig késleltetve látják Kristóffyék háborítatlan uralmának eljövését, mikor majd a hivek elnyerik bőszéges jutalmukat azért, hogy most, amaz eljövendő boldogabb kor uttörőinek a nehéz szerepére vállalkoztak. Késleltetve látják az elérkezendő (?) dicsőséges Kristóffy-korszaknak e kőneles profétái az ő idejüket, mert nem jött létre nyílt szakadás az ellenzéti pártok között. Pedig hiszen ha a koalíció felbomlik is, aminek egyszer meg kell történnie — mert hisz a szövetség nem kötetett örök időkre — ha a koalíció akár ma felbomlik is, ez még nem biztosítja a halódópárt győzelmének.

Ha a függetlenségi pártban, mely az általános választójogot, mint a magyar nép érde-

emberpárnak s egymást okozta a büntetésért a férfi és az asszony — amint ez már szokás az embereknél.

De nem volt most már mit tenniök, s nem volt mit enniök, esedel után kellett hát látniök. A paradicsomon kívül csak kevés gyümölcsfa volt, s nem igen válogathattak, ettek bizony sok rossz gyümölcsöt is.

Az ur aztán még az időjárás csapásait is rájuk bocsátotta. Kezdett hűvös lenni, mint mostanában őszkor, s az örök tavaszhoz szokott emberek egyetlen fűgefalevél öltözete gyérnek bizonyult. Több levelet vettek tehát magukra, összekötöztették ruha formára s tovább vándoroltak.

Utközben egy kedves állattal találkoztak, mely nem futott el előlük. Bogyót dobta oda neki s azalatt megette és követte jövőit, s mindig velük maradt. Ez volt az első szelid állatuk: a birka. Ismeritek?

— Igen, mondták az akáclevél hallgatók — ezert bennünket is tépni és megenni.

— Tovább vándoroltak az emberek, mindig hűvösebb lett, s mindig kevesebb gyümölcsöt találtak. — Egyszer a birka egy hosszú, kalászos növényt kezdett enni utközben. Az emberpár is megízlelte. De szalmája nem ízlett, csak magja, mert buza volt.

Néhány gyümölcsfa is volt ott a közben, s sok ilyen buza. Elhatározták, hogy

itt letelepednek. S hogy mindig kéznél legyen, kitepték a buzát s rakásra dobták, miközben sok szem a földre esett.

Leszedték a fákról a gyümölcsöt is. Addig már több birkájuk is skadt.

Hideg lett, beült az első tél. Az emberek fáztak. Arra gondolatra jöttek, hogy a birka bundája jó volna nekik, s leölték egy birkát, lett ruhájuk, sőt eszedük is.

Az első emberpár így meg volt óva a bekövetkező első tél hidege ellen, de a gyümölcsfák és az elsőtől magból kikelt zsenge buza elfagyott volna, ha a jó Isten valami módon nem gondoskodott volna az első emberek táplálékáról. De ő szerette az embereket, s nem akarta veszíteni. Elküldötte tehát kis angyalait a földre, hogy ringassák a mezőket, erdőket téli álomba, a rügyek zsengei intések szunyadóra s rájuk a dörnek álomporát hintsék. El is mentek az angyalok hintik is az álomporát is még a napot is kéri, hogy ne süssön le rájuk. De ez nem tartotta meg szavát, s egyszerre megint csak lesütött a földre, mire a gyümölcsfák rügyei örömmel kibujtak s a zsenge buza fejlődésnek indult. De csak hamar cserben hagyta őket a nap s halál és fagy verte meg a vakmerőket. Szomorkodnak ezen az angyalok s tanakodnak, miképpen fognak az Urnak számot adni munkájukról. Hoszas tündés után megszólal az egyik angyalka:

— Szárnyaim pihóit örömet oda ad-

nám, csak tudnám melegíteni, valamennyit nem, de legalább egyet.

— Ez a testvér, kiáltják örömmel az angyalkák s ég felé repülnek, vigan énekelve rázogajják szárnyaikat, hullanak a pihék, a mezőket szép fehér szőnyeg borítja, s a fákat, rügyeket védte az angyaltollak melege.

Lássátok kis hallgatóim, ez volt az első hó. Az emberpár esodálkozott s tünémenylen s nem tudta fölfogni hasznát, csak mikor már megint elolvadt a hó, s buzájuk megnőtt, hogy arathassák s a gyümölcs virágozott és megérett. Es azután már vetni is tanultak a gyűjtés után.

Az angyalkák pedig elégedetten, de félve léptek az Ur elé, tépett szárnyakkal oróákat elföldvén, — hogy számot adjanak küldetésükről. S az ur megdicsérte őket, visszaadta szárnyaik ékesességét.

— Szárnyaitok lágy pelyhe, mely a földön maradt, takarjon be erdőt mezőt télen. Nyáron báránfelhőalakját fölvéve addig uszék a levegőben, még ismét eljön a tél zimankós hidegen, s esék le aztán a földre megint.

— S azóta gyönyörködnek az emberek a hóesésben, mi pedig fáznak.

— Köszönjük szépen, kedves madárka, a szép mesét, — mondják a dermedt akáclevelek — most már szívesen halunk meg-

kébe levőt, mint haladása, erősbödésére célravezetőt minden üdvösnek és szükségesnek tartotta — nem is lesznek szövetségesei egyéb pártok a nemzeti jogokért való küzdelmében, kifogja azokat vivni egymagában minden haladópartii csalafintaság és erőszak ellenére.

Mert a függetlenségi párt, ha még úgy fivóltenek is rá ellenségei, nem csökkent meg erejében, — bizonyíték erre az általa élesztett nemzeti ellenállás szívóssága és lelkes kitartása.

S ha elkövetkezik is egy új választás, amire mindenféle taktikával készül az ügyvivőség, az csak a függetlenségi pártnak s annak az ügynek a diadala lehet, amiért ez a párt odaadón küzdeni meg nem szűnik: győzelme a nemzeti jogok szentséges ügyének.

Irodalom.

Kellence meglepetést szerez előfizetőknek a *Magyar Hirlap*. Minden ujonnan belépő előfizető ugyanis január hó elsejéig *ingyen kapja a lapot* és karácsonyra egy kiválóan izléses és díszes kiállítású *alkalmi naptárt*, ha előfizetését karácsony előtt beküldi. — A *Magyar Hirlap* este jelenik meg Budapesten és kora reggel odaér minden vidéki városba. A *Magyar Hirlap* tizenöt éves múltjának minden egyes napja amellel bizonyít, hogy a *nemzeti iránynak*, a *szabadelvű haladásnak*, az *emberi jogok kiterjesztésének*, a *gazdasági fejlődés előkészítésének* tántoríthatatlan bajnoka. — Naponkint arra törekszik és e törekvést meg is valósítja, hogy nap nap után *páratlan érdekességű újságot nyújtson olvasóinak*. Országszerte nagy feltűnést és érdeklődést keltett azon újítása, hogy az eseményeket fényképfelvételekben és rajzokban mutatja be. Levelezői vannak a világ összes vezetőbb városaiban és egész Magyarországon. — A *Magyar Hirlap* szépirodalmi közleményei elsőrangúak. Eredeti tárcái a legjelesebb magyar írók tollából valók. Fordított tárcáiban a világirodalom kitűnőseit mutatja be. Regényei magas színvonalúak és érdekesítők. *Minden előfizető* hónaponként egy-egy rendkívüli érdekes magas színvonalú *szépirodalmi kötetet* kap teljesen díjlanul. Az egész esztendő folyamán tehát tizenkét gyönyörű ingyen könyvhöz jutnak az állandó előfizetők. — A *Magyar Hirlap* előfizetési árai: Egy hónapra 2 korona 40 fillér. Negyedévre 7 korona. Félévre 14 korona. — Egyes szám ára 8 fillér vidéken 10 fillér. Mutatványszámot kívánva bárkinek küldünk. *Magyar Hirlap* V., Honvéd-utca 10. szám.

Statáriumot!

Minden oldalról békét akarnak az államférfiak. A császári velő azonban annyira elmérgesítette a helyzetet, hogy minél tovább várunk a békére, annál kevesebb a remény, hogy a kibontakozás fegyverek nélkül megtörténhetik. A fegyverek alatt ezáltal nem azt értjük, hogy a király és a nemzet között fölmerült ellentétékből országháború lenne. Sem a király, sem a nemzet nem akarja, hogy az évek óta összekuszált politikai bonyodalmat a kard vagy az ágyú oldja meg.

Ha a kamarillában meg is volna a szándék, hogy Magyarországon forradalmat csináljanak; maga a nemzet hiúsítja meg a pokoli tervet azzal, hogy megmarad a passzív rezisztencia álláspontja mellett és cselekedeteivel nem ad okot arra, hogy a dolgaikba fegyverrel avatkozzanak bele. A vezérlőbizottság tagjainak egyetlen szavába kerülne s az egész nemzet, az egész ország a puskatűzek, szuronyok és ágyúk ele kerülne. Csupán azt kellett volna határozni, hogy a király elnapoló kéziratát nem veszik tudomásul, hanem ennek dacára is a képviselőházban együtt maradnak: és meg lett volna az *ultima ratio*, mely után csak a fegyver következne, mert az abszolutizmus nyílt kimondását, az abszolutizmus nyers traktátus zsebre dugott kezével nem nézhetné a nemzet; nem főképpen a magyar, a melynek ezetérés az alkotmánya.

De bármennyire böles és mérsékelt az államférfiak elhatározása; bármilyen tapintatos és előlátó az eljárásuk: mindez még nem gátolja meg az emberek millióit abban, hogy a zavaros állapotokat ne használják föl olyan dolgok előkészítésére és végbevételére, amik a forradalom jellegét viselik magukon; a mikkel szemben csak fegyverrel lehet védekeznünk és amikért fegyvert kell ragadnunk a kezünkbe.

Az alföld, a dunántul magyarjait és a főváros polgárait a szociálisták tartják igaztatlanságban; egyebütt és különösen Erdélyben a nemzetiségek forrongásai idézik föl a rémképek látomásait.

Az anyaországban a nemzetközi szociálisták vezetik a rombolás munkáját. Erdélyben az oláh agitátorok szitják a forradalom tüzeit.

Egyaránt veszedelmes mindakettő. Hogy a nemzetközi szociálisták féktelenségeinek mi és milyen lehet a végeredménye, erre nálunk még nem látott példát az ország s így kevésbé félnek tőle az emberek. De az oláh lázadások kegyetlenségét megmutatta már 48 s nem csoda, ha már a készülődés pusztá híre is rettegés fogja el a békés polgárokat s amennyire tehetik: jó előre menekülnek.

Néhány nap óta Arad, Hunyad és Alsófehérvármegyéből jöttek a riadóztató hírek, hogy az oláhok a zsidók és a magyarok ellen lázadásra, forradalomra, új 48-ra készülnek. A lakosság egy része fegyverkezik a védelemre, a másik része már is pakkol, ott hagyja családostól lakhelyét. A félelem nem alaptalan. A menekülés nem indokolatlan.

Mindenki látja, tudja, hogy fel vannak korbácsolva a szenvedélyek, az emberek el vannak száva a végső dolgokra is, mert mérhetetlenül izgatott a politikai viszonyok és mindenütt nagy a szegénység, a nyomor, a pénztelenség: az ilyen dolgok pedig a vértanúságra áhító agitátorok izgatásai nélkül is kiváltják az emberekből az ölések, a rablások és a fosztogatások szándékát. S ha az emberi megélhetés nyomoruságaira a politikai izgatások is rázoritják a féltelenség tüzeit: senki se tudhatja, hogy melyik órában, melyik pillanatban kerül a lángok közé a kapák, a fejszék és a fegyverek öldöklősei elé.

Aradmegyében nemcsak a nemzetiségi törekvések miázmája, hanem a szocializmus elfajulásai is karöltve rontják és izgatják a népet. Ebben a megyében már évek óta folynak a rombolás, a rablások, fosztogatások és gyilkosságok áradatai, amikre most még csak a nemzetiségi fölbujtások zilipjeit kell megnyitni és előtűnk áll a teljes anárkia; a vagyont és emberi életet egyáltalán nem kimélő, legsötétebb oroszországi állapot.

Tegnap három század katonaságot vezényeltek ki Körösbányára, mert újból két század ment Halmágy vidékére. Erősítik a csendőrséget. A vasutak fegyverezik föl az alkalmazottaikat. De mindez az intézkedés, ha miaden községbe katonaságot küldenek is, nem fojthatja el azt a veszedelmet, ami már évek óta dulja Arad vármegyének békéjét, fenyegeti lakosságának életét és vagyonbiztonságát.

Ide statárium kell!

Színház és művészet.

M Ů S O R.

Szombat, dec. 16.; „Csöppség“ énekes vigj. (B)

Bérlet 67. szám. (A)

Debrecen, péntek, 1905. dec. hó 15-én:

Veér Judith rózsaája.

Regényes színjáték.

S Z E M É L Y E K:

Veér Tamás — Szakács Andor.
Judith, a leánya — Markovics M.

Özv. Tóthné — — — Arday Ida.
Sáriks, a leánya — — — Szabó Irma.
Bercsényi, generalis — — — Deési Alfréd.
Both, kapitány — — — Krasznay Ernő.
Imre diák — — — — — Ternyei Lajos.
Mózes — — — — — Békés Gyula.

Jókai Mór hatyu tala! Halhatatlan költőnk utolsó nizzai tartózkodása alkalmával megismerkedett Kun Árpáddal, a szenilis kis hegedűművésszel, a ki felülmulhatatlan művészetével 6: annyira meghódította, hogy következő költeményét írta feleségéhez:

A CSODAGYERMEK.

Ezt is meghódítád, pedig még csak gyermek, Angyal, ki nem ismer bánatot, keservet, Oly csodatünemény, kit e széles világ Magasztal, utjára hull arany és virág. En a zenét tartom Isten ihletének Hisz az égbe száll föl a zene és ének. Ezt pótolja helyre az elmaradt szárnyat, Nem irigylek semmit én e kerek földön Csakhogy méri nem zegek mig e verset

Elhoztad őt hozzám búbjós lantjával, Mely égi létere minden húrjával rávall Orpheus lantjának szikla menád örül. Ó itt angyalokkal vélte magát körül. Ó játszott te hallád én néztem gyönyörrel, A szívem megtelt művésszel és körrel Hisz játszott, Ó magas uraságok előtt Kapott magasztalást százszor megtisztelést Játszott uralkodó koroná: fejedelmek, Művészeknek, akik feledték, hogy gyermek Kerek földnek minden nemzetét megnyerte, Nevét, dicsőségét hordták világszerre, De a legnagyobbik diadala az volt, Mikor hegedűje a te szivedhez szólt. Ezt a megdicsült arcot nem felejtenm, Benna tükröződött saját szívem lelke Pedig én nem vagyok világ királya Aki a rábizott kincseket kihalja De mikor felhangzott Isten zenéje, Mégis csak te volál Eörgdicéje Akiért Orfeus a művész leszál S meghajolt előtte a világ királya.

1904. Március.

Jókai Mór.

„Szászorszép dalok albuma.“ A nemzetközi zeneirodalom legremekebb dalainak gyűjteménye, énekhangra zongorakísérettel jelent meg Klöckner Ede budapesti zeneműkiadó kiadásában. Ára 5 korona Netto. A legzebb karácsonyi ajándék! Szébb ajándékot azt hisszük, keresve sem találni. Az értékes gyűjteményben 40 művészi dal vetekszik egymással az elsőségért, a bizony nehéz eldönteni, hogy a magyar vagy a lengyel szépség az éssz vagy az olasz hódít e jobban sajátos bájaival? nem is szólva a kritikán felül álló klasszikusokról: Schubert, Schumann, Mendelssohn Locwestl., kiknek kiváló izléssel kiszemelt darabjait kapjuk, még pedig az eredeti szöveg mellett mindig a magyar fordításával (jó hírű fordítók: Csengery Gyula, Györy Margit, Czigliányi tollából), míg az eredeti magyar versekre költött dalok szövege rendszeren németre is le van fordítva, a nemzetiségi vidékek, s még inkább a külföld számára. Már ez utóbbi szempontból is nagyon helyes politika volt, a mesteri dalok gyűjteményébe belevonni a magyar zeneszerzők javát: örömmel adjuk hírül — hogy betűrendben idézzük — Bahner József, Gaál Ferenc, a korán elhunyt nagytehetségű Grószinger (Ivánfy) Iván, Hubay János, Lányi Ernő, Siposs Antal, Szent Gály Gyula között dalmi méltán foglalnak helyet a külföldi nagyságok alkotásai mellett és bizonyos, hogy valamennyi nagyon fog tetszeni. A rendes kótanagságú kötet 120 lapra terjed; ennyi szokott lenni egy modern opera teljes zongorakísérete, 10—12 korona árban; ehhez képest a „Szászorszép“ dalok ára potomság. Az előkelő külsejű, fényes vastag papírra nyomtatott kötetet jó lelkiismerettel ajánljuk dalkedvelőink karácsonyfája alá.

HÍREK.

— Itt az első hó. Itt az első nó. Jön a tél, jön. Pedig a szegény ember védekezik ellene, mert a szükség, nyomor és könyhullás óráit hozza zuzmarás karján. S a mikor a csipős szél vörösré uarja a bőrünket, folsóhajunk önkéntelen; milyen boldogság lenne valahol délen élni, hol mindig nap süt, mindig dalol a madár, a hol nincsenek fűtetlen szobák, mert minden bokor éjjeli tanyát ad, s egy hosszú napra elég egy sós hal s egy-két fej káposzta. No de azért békülünk ki a téllal. Hátha nem lesz nagyon zord az idén. S hoz számunkra valami kedves, örvendetes meglepetést.

— **Sipos Bélának.** Minthogy ön a politikai tollharcban nem tudta megörizni a higgadságát és minden áron rá „utazik“, alkalmat adok önnek arra, hogy rajtam „személyes“ boszuját kitöltse. Lapja ma reggeli számában megjelent „kedves“ személyeskedéséért öntől a mai nap folyamán lovagias elégtételt kértem. Békásy Jenő.

— **A városatya választásra** jogosító igazolójegyüket még tévedésből nem kapták meg, azok bátran mehetnek szavazni igazolójegy nélkül, mert az a fontos, hogy a szavazások a választási névjegyzékben foglalassanak.

— **A jövő évi adókiivetés.** A pénzügyminiszterelnök, mint értesülünk, körrendeletet intézett a pénzügyigazgatóságok útján az összes adókiivető közegekhez az 1906. évi adókiivetési munkálatok megkezdése tárgyában. A rendeletben a pénzügyminiszter hivatkozik arra, hogy a képviselőház mostanig sem szavazta meg az állami adókat és ezért utasítja az alárendelt hatóságokat és közegeket, hogy amennyiben a törvényenkívüli állapot ez év végéig sem szűnnek meg úgy az állami egyenes adók az 1883. évi XLIV. t. c. 39 § a alapján lesznek az 1906. év első negyedévre megállapítandók. Ezen szakasz rendelkezése szerint ugyanis addig, míg a folyó évre történt adókiivetés eredménye az adókönyvecskébe bevezetve nincs, a negyedévi részletek a megelőző évi adókiivetés arányában fizetendők. Miután pedig az idei adókiivetés alapja az 1904. évi volt, ilykép az 1906. évi adó első negyedévi kiivetésénél is az 1904. évi első negyedévi adó fog szerepelni. Kristóffy József belügyminiszter a megyei pótdadók kiivetése körül követendő eljárás tekintetében egyidejűleg hasonlóan intézkedett.

— **Elítélt tüntetők.** Az egész város felháborodott azon az otromba tüntetésen, a melyet a Jánosi Zoltán által bemaszlagolt pár száz szocialista rendezett e hó első vasárnapjának délutánján. Ez a fékevesztett banda elfoglalta a piac utca gyalogjáróját és ott tüntető sétát rendezett. Tisztességes embereket, urasszonyokat lelökdöstek a járdáról, pimasz megjegyzéseket tettek és durván kiáltották: *ma a miénk a járda, pusztuljon innen minden burzsoa!* A rendőrség természetesen megindította az eljárást a járda bitorló ellen és a „poloska-klikk“ szövetségeseit el is ítélte. A két főrendező, Szász Mihály és Török János 50—50 korona pénzbírságot kaptak, a mely 3—3 napi elzárással helyettesíthető, a többi: Gencsi András, idősb Obermayer Sándor, Harsányi Sándor, Jóga József, Harangozó Mihály, Makai István, Nemes Mihály, Vig István, Bagi Mihály, Horváth Gusztáv, Salánki Mihály, Kovács József, Szengel Mihály, Zaják Ferenc és Erdei Mihály 25—25 korona pénzbírságot kaptak, a mely 2—2 napi elzárásra átvál-

toztatható. Valamennyien felebbezték a tanácshoz. Nekün csupán az a megjegyzésünk az egész ügyhöz, hogy az elkövetett gazságokkal szemben ez tulságosan enyhe büntetés, mert azok, a kik védtelen, tisztességes nőket sem kimélnék, nem érdemelnek semmi kiméletet. Az ilyen alakoknak rab-sipka való a fejére.

— **Karácsonyi kiállítás.** Szabó Kálmán kamarai elnök a József főherceg Szanatórium Egyesület felkérésére péntek délután 3 órára gyűlésre hívta meg a kamara tanácskozó termébe a Szanatórium egyesület hölgyválasztmányának tagjait.

Erre az ülésre volt leérkező dr. Kovács Gyula kir. tan. kereskedelmi muzeumi igazgató, a kiállítási ügyek országos vezérfőnöke s egyszersmind a Szanatórium Egyesület megbízottja, aki különösen a rendezés technikája tekintetében hoz magával jó tanácsokat s aki nemes munkájuk terén a város hölgyeinek hoz üdvözlét.

Dr. Kovács Gyula azonban a mai nap folyamán sürgönyileg bejelentette, hogy péntek délre lehetetlen leérkeznie másnemű fontos hivatali elfoglaltsága miatt.

Sulyt helyez azonban rá, hogy Debrecen hölgyválasztmányával személyesen érintkezhessek, ezért az éjjeli vonattal leérkezik s arra kérte fel a kamara elnökséget, hogy a péntek délutánra kitűzött gyűlést szombat délelőttre hívja össze.

Szabó Kálmán elnök ennek folytán értesítette a hölgyeket, hogy a kitűzött gyűlés szombaton délelőtt 11 kor lesz megtartva a kamara tanácstermében.

Hölgyeink körében nagy rokonszenvvel fogadják az eszmét s már a mai nap folyamán folytonos érdeklődéssel ostromolták a kamarát a rendezés részletei felől. A kiállításra számtalan tárgyak is egyre érkeznek. Megérkezett ma a békéscsabai játékárugyár küldeménye, remek magyar játékok és babák a legegyszerűbbtől a legfényesebbakig. Jelentkeztek Debrecen városából is ügyes játéktárgyak, akik ez alkalmat ragadják meg, hogy a közönség figyelmét munkáikra ráirányítsák.

A kamara szívesen venné, ha bemutatná a régi bethlehemes játékokból is egynehányat. Ezek a kedves ódon alkalmi játékok ma már egészen ki mennek a divatból. Ha valakinek van tudomása aféle — természetesen magyar készítményű — játékokról, szerezze azt meg a kiállításra.

Uj játékfaj gyanánt jelentkezik a szalmából, kosárból s más eféléből készülő játékok-csacsebecse. Ennek a jelentősége abban áll, hogy ezt a nép bárhol megcsinálhatja a keze ügyébe eső anyagokból s elláthatja vele hatipiaci árusítással a közel eső vidék szükségletét, miáltal megmaradna az a sok elfecsérelt pénz, ami az idegen játékipar árán elköltődik.

Valamikor volt is ilyen játékipar, az igaz, hogy primitív volt, de azért ép olyan kedves, mint a cifra mai. A mi gyermekkorunk kis garasos bányákai és házikészítményü Mikulásai nem voltak kevésbé bacsések előttünk, mint manap a bádóg masinák és társai.

Hogy a kiállítás se a közönséget, se a szíves rendezőséget s ezek között a szerep vitelre felkért hölgyeket ezekben a napokban le ne foglalja tulságosan, a rendezőség a kiállítást csak a délutáni órákban tartja nyitva 4 től 7 ig.

Es hogy a kereskedőknek nyit és általános versenyt ne támaszson — bár ez az aggodalom alapjában véve téves — szerény beléptidíjhoz köti a részvételt. Fiz krajcárt fog fizetni belépti díjra a látogató, természetesen ezt is a szegény tüdőbetegek javára. Ezzel meg van adva az alkalomnak a jótékonyági jellege.

— **Gépbemutató Debrecenben.** Az Agrária gépforgalmi r. t. (Budapest V.

Váci utca 2 sz.) megszarzett egy fontos szabadalmat, az Ásványi féle „Agrária“ kukorica szár tépő készüléket, melyet számos gazda és szakértni jelenlétében ma mutatott be itt Debrecenben. Ugyanis ma délelőtt 9 órakor nyilvános próba volt a magyar királyi gazdasági tanintézet gazdaságában, a hol 42 kat. hold tengeriszár termése lesz ma, holnap és holnapután feldolgozva. A próba, mely reggel 9 órakor kezdődött s délután 4 óráig tartott, nagyszerűen sikerült és a jelenlevő szakértni osztatlan elismerését vívta ki. A takarmányozás terén e magyar találmány nagy fontossága és Kellner Antalnak, az Agrária gép forgalmi részvénytársaság agilis vezérigazgatójának érdeme hogy e találmányt óriási anyagi áldozatok árán értékesíteni sikerült.

— **Karácsonyi és újévi munkaszünet.** A keresk. miniszter a közönség érdekei szempontjából megengedte, hogy a folyó évi december hó 24-ére és 31-ére eső két vasárnapon az ipari és kereskedelmi árusítás, illetőleg adás vevés kivételesen d. u. 5 óráig, a borbély és fedrász iparhoz tartozó munka pedig kivételesen az egész napon át végezhető legyen.

— **Szabad előadás a képkiallításon.** Érdekes estéje lesz a tárlatnak holnap, szombaton délután. Bosznay István festőművésznünk, kinek szellemes művészeti tárgyú előadásait a szabad iskola közönsége a múlt évekből ismeri, szombaton délután 5 órakor magyarázó előadást fog tartani a tárlaton. Közönségünk bizonyára tömegesen felkeresi ez alkalomból a kiállítást, hogy ily szakavatott magyarázó kalauzolása mellett élvezhesse az ott kiállított szép dolgokat.

— **Uj iparosok.** Az elsőfoku iparhatóság, a rendőrőkpaitányság az alábbi iparigazolványokat adta ki: Jámbor György kosárfonó Teleki u. 59. Dausch Herman cipész Gólya u. 4. Abuvszki Mihály cipész Szantanna u. 1. Erdei Antal eszmadia Estvós u. 84. Lóbel Dávid déligyűnőcs kereskedő Csapó u. 22. Kerekes István vendéglős Széchenyi u. 54. Harsányi Gizella mosóda Deák Ferenc u. 13. Tóth Sándor te netkezési üzlet Széchenyi 1. R paport Majerni szatócs Móri-telep 15. Farkas Bernát női és gyermek ruha kereskedő Piac u. 2 Nagy László szatócs Boeska-tér 10. Weisz Albert toll és tojás kereskedő Széchenyi u. 36. Askenáz Mózes bazáraru kereskedő Jókai u. 36. Kupler Jakab fűszer és vgyes kereskedő József kir. herceg u. 24.

— **A magyar háziiparért.** Hogy a népjól ttek egy hatalmas tényezője a háziipar, évek óta prédikáljuk. Hogy minden évben olyan játékszeretért, melyeket a földmives ember egy kis ügyességgel megcsinálhat, milliókat fizetünk karácsonyájt a külföldre — mindenki tudja. Mégis oly szegényes, tévovázó lépéseket teszünk ezen a téren. Mit ér ha az állam kurzusokat rendez, ha amiket a nép készit, azokat forgalomba hozni nem tudjuk. Azért a legteljesebb elismerést érdemli meg a József királyi herceg Szanatórium Egyesület, hogy kísérletül hazáak öt városában a magyar háziipar tárgyait kollektive bemutatta és részben vásárral kötötte össze. Győrben, Zomborban nagy sikerrel folytak le ezek a kiállítások. És mellealeg jutott a tüdőbetegek szanatóriumának szép összeg Léván, Szabadkán, Zomborban a mai napon zárulnak le a kiállítások s a hírek szerint ott is igen nagy sikerrel járt a szép kezdés. Különösen kaposak voltak a borsodi, erdélyi majolikák, a torontáli szőnyegek, az alföldi szép alakok és babák, a tót himzések és kalotaszegi varrottások, gyermekjátékok. Mindez a hazafias kereskedői kart arra hívja, hogy a magyar háziipar elterjedését minden erőből karolják föl.

— **A katonatisztek vakációja.** Kolozsvárról érdekes hírt jelentenek. E szerint a Kolozsvárott állomásozó 62-ik gyalogezred

Amatőrök figyelmébe!

elfogadható áron eladatik. Karácsonyra a tájtárunk is rendkívül olcsók.

a **SCHWART-féle pipametsző**

üzletben a fényképezéshez szükséges minden árut minden

tisztára körébe nagy az elégtelenség és megdöbbenés, hogy a karácsonyi ünnepre szóló szabadságolási kérvényeknek a parancsnokság helyt nem adott, azzal a megjegyzéssel, hogy egyelőre ez sem lehet arról, miszerint a tisztek bármelyike is állomáshelyét, ha éppenséggel rövid időre is elhagyhassa. A tisztek meglepetése és megdöbbenése még fokozódott, mikor értésükre adták, hogy kérvényük egyelőre el nem intézhető, sőt nagyon valószínű, hogy ez idén nem lesz karácsonyi vakációjuk. Ezek után több mint bizonyos, hogy a legénység sem kap az ünnepekre szabadságot.

— **Lopás.** Roskoviez Arthur hírlapíró panaszt emelt a rendőrségen, hogy esütőtökön este 2 hizott libáját ellopták. A kár 30 korona. A tolvajt a rendőrség nyomozza.

— **A szociálista gróf.** Gróf Batthyány Ervinnél, a vas megyei földbirtokosról. Trefort Agoston egykori kultuszminiszter unokájáról köztudomású, hogy szociálista s így természetesen buzgó híve az általános tükös választójog ligájának is. A liga most kiadta a grófnak egy különben csak százhusz sorra terjedő „irogalmi munkáját”, a melynek címe A nép joga. A szerző ismétli az igen ismeretes szociálista frázisokat a magyarországi osztályuralom ellen, s buzdítja a népet, hogy minden eszközzel vívja ki a maga követelésének érvényesülését. Érdekes a szociálista gróf programjának az a pontja, hogy a föld nem illeti meg jogosan azokat, a kik most bírják, hanem azokat, a kik tényleg művelik. Vajjon, mit szólna aztán a nemes gróf, ha egy szép napon az ő munkásai azt mondanák, hogy adja nekik a birtokot, mert hisz ők művelik?

— **Iparkamarák jogköre.** A kereskedelmi és iparkamarák jogkörét illetőleg föltette jelentős rendelkezést adott ki a napokban a kereskedelemügyi minisztérium. A rendelkezés kiadására az szolgálta előzményül, hogy egyik elsőfoku iparhatóság a kamara ellenzése dacára hat hónapra végeladási engedélyt adott egy vidéki kereskedőnek. A kamara föllebbezése következtében a másodfoku iparhatóság visszavonta az engedélyt. Ebbe azonban az illető kereskedő nem nyugodott bele és a miniszterhez intézett beadványában kétségbe vonta a föllebbezési jogát. A miniszter döntésében a másodfoku iparhatóság álláspontjára helyezkedett. A kamarákat azonban a miniszter döntő rendelkezésének további része érdekl, amelyben minden kétséget kizáró módon meg van állapítva a kereskedelmi és iparkamarának föllebbezési joga. Er pedig nagy megnyugvással szolgál arra nézve, hogy a kamarák ezen fontos joguknak érvényt szerezhetnek. — Mert vajjon mit használna a kamarának az iparhatóságok által meghaligatandó szakvéleménye, ha ez a hatósági intézkedéssel ellenkezik. Igaz, hogy a kamarai szakvélemény az iparhatóságra nem kötelező, de amennyiben a hatóság a véleményt nem fogadja el, akkor köteles annak tévességét határozatában indokolni. A leírt esetben ezt az elsőfoku iparhatóság elmulasztotta. A kamarának tehát annál is inkább volt joga föllebbezni, nem is tekintve azt, hogy a kamarának az illető helyi kereskedelem összességére érdekét joga volt védeni. A miniszteri rendelet tehát kétségtelenné tette a kamarák föllebbezési jogát és örvendetes precedenst alkotott arra nézve, hogy a kereskedelmi és ipari érdek jogosult képviselője, a kamara, valóban hasznát veheti egyik jelentős jogának.

— **Zsebtolvajlás.** Az este Felber Kálmán művezető géplakatos Budapestre akart utazni. A vonatba szállás előtt vette észre, hogy a tárcáját ellopták. A tárcában volt 23 korona készpénze és 10 korona 80 fillérért váltott II. osztályu vasuti jegye. A rendőrség a tolvajt nyomozza.

— **Nem sikerült árverés.** A tanács bérbe akarta adni az igaz jószágok legelőjét a város alatt, de oly keveset ígértek érte, hogy a tanács nem adta ki.

— **Talált tárgyak a színházban.** A színházban látásokat és tanári zsebkönyvet találtak. A szórakozott színházlátogatók a rendőrségen átvehetik.

— **Elveszett.** A tegnapi nap folyamán egy szegényes zony elvesztett egy Keserű Ilona névre szóló lelegházi könyvet. Kéri, ha a megtaláló, szolgáltassa be kiadóhivatallunkba.

— **Uraknak és hölgyeknek, öregeknek és fiataloknak egyaránt rendkívül eredeti ujdonságokat szerezhetünk be karácsonyi és újévi ajándéknul Mentze Henrik ujdonságok áruházában, Piac-utca 50, Szent Anna utca sarkán. Olcsó szabott ár! Előszéken kiszolgálás!**

— **A Népsegélyző Bank megnyit.** Heti befizetési könyvecskéi (legkisebb 10 fillér) kiválthatók Piac-utca 42. sz. a. Lamprecht-palota földszint az udvarban.

— **Uj aranyozó folyadék, melylyel mindenki bármit is azonnal moshatóan újjá aranyozhat. 1 minta csomag 40 kr. Kizárólag Mentze Henrik ujdonságok áruházában kapható.**

— **Magyar ember nem használ mást csak a híres Hajdusági pedrőt,** mert legjobb bajuszfosztó és ápolószert az összes bajuszpedrő készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 15 fillérért utánvétellel bérmentve küld a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerész, Debrecen Kosuth utca.

— **Fejtörő, szórakoztató, türelmi és társasjátékokból meglepő szép ujdonságok Mentzenél.**

— **Papa! Mama! baba! Mentze.**

TÁVIRATOK

Ottó királyi herceg betegsége.

Bécs, december 15. Ottó herceg állapotáról igen aggasztó hírek érkeznek. A múlt héttől egyszerre igen aggasztó lélekzési nehézségek állottak be és oly komoly szimptomák mutatkoztak, a melyek nyomában való orvosi beavatkozást tették szükségessé. Chiari laringológust hívták a beteg királyi herceghez, aki kijelentette, hogy haladéktalanul gégemetszést kell eszközölni. A királyi herceg most belegyugodott az orvos jelentésébe és tegnap végrehajtották a műtétet, amely jól sikerült. A királyi herceg a múltét után jobban volt, de állapota még mindig a legnagyobb aggodalomra ad okot.

Bécs, december 15. Ottó állapotáról roppant megnyugtató hírek keringenek. Az operáció után jobban lett, de délután ismét rosszabb lett. A főudvarmesteri hivatalban titkolóznak a betegségről, azonban Bécsben tudják, hogy Ottó herceg állapota nagyon változó.

Justh Gyula a fővárosban.

Budapest, december 15. Justh Gyula a képviselőház elnöke ma már a P. É. déli kiadása jelenti ma reggel birtokáról a fővárosba érkezett. Azonnal képviselőházba hajtattott, ahol megtette az intézkedéseket a legközelebbi ülésre. Ma már elkészítette a Háznyomdájára a meghívókat és plakátokat, ame-

lyen december tizenkilencedikén tíz órára hívja össze a képviselőket. Justh Gyula a legközelebbi ülésig itt marad a fővárosban; csak karácsonyra megy haza osztrácmegyei birtokára.

A helyzet Rigában.

Riga, december 15. Rigából és vidékéről a legborzasztóbb hírek érkeznek. Gyutogatás öldöklés a másréskebb látványok egyike. A vidéken már több kisebb köztársaság alakult. Az ostromállapot kihirdetése óta a viszonyok hevesebbek. Riga el van szakadva a külvilágtól. A strájkolók teher vonatot bocsátottak rendelkezésére a lázadóknak. Livland és Kurlandban a katonaság a felkelőket megtámadta és véreshare keletkezett.

Samassa biboros lett.

Bécs, december 15. Samassa József biboros, egri érsek, a ki holnap veszi át ünnepelesen a biborosi kalapot a Hofburg plébániá templomában, ma délután odaérkezett. Rómából Bécsbe érkezett Don Zapletal József pápai követ is, a ki a biborosi kinevezéséről szóló pápai brévért hozza. Az ünnepi szertartás után a király külön kihallgatáson fogadja Samassa biborost. Fejérváry Géza báró miniszterelnök és Lukács György közoktatásügyi miniszter ma este érkezett Bécsbe, hogy jelen legyenek a holnapi szertartáson. A minisztereknek nincs szerepük a szertartásban, a melyen csak mint nézők vesznek részt.

Bécs, december. Fejérváry amint a királyi kihallgatásról kijött, az újságíróknak kijelentette, hogy holnap még itt marad a biborossá avatási ünnepen, de az ebből az alkalomból rendezendő udvari ebéden nem vesz részt, mert fontos politikai ügyekben vissza kell jönnie a fővárosba. Valószínű, hogy az első délutáni vonatot felhasználja Fejérváry a visszautazásra. A fővárosban azonnal minisztertanácsot fog tartani.

Lukács és Széll békeakciója.

Budapest, december 15. Ma délelőtt 11 órakor találkoztak a Nemzeti Kaszinóban Széll és Lukács, a hol körülbelül fél áráig tárgyaltak. Azután együttesen felkeresték Zichy Aladárt.

Fejérváry a királynál.

Bécs, december 15. Ma délelőtt volt Fejérváry a királynál. Az audencia, amelynek oly nagy fontosságot tulajdonítottak, nem hozott semmi különös változást. Jól értesült udvari körökben azt hiszik, hogy Fejérváry ma előterjesztette a helyzetre vonatkozó indítványát, hogy arra a király döntését kikérje. Egynegyed egy óra volt, mire Fejérváry kijött a király dolgozó szobájából. Innen a bankgassei magyarházba hajtattott. Itt már egész sereg újságíró várta, akikhez így szólt:

— Nem mondhatok semmit, ami különösebb érdekléssel bírna, annyit azonban kijelenthetek, hogy a király kívánságára még holnap is itt maradok. Holnap talán többet mondhatok. Különben a hét biztosan hoz fordulatot.

Bécs, december 15. Fejérváry holnap délelőtt elutazása előtt újra megjelenik kihallgatáson a királynál.

Törvényszék

Elfogott szociálista rombolók. A nagyváradai „Tiszántul” című nyomdájában a múlt hét keddjén lefolyt rombolás ügyéből kifolyólag Rippner Vilmos és Goldstein Andor kereskedőgödéket, továbbá Rózsa Kálmán lakatossegédek átadták az országnek, — a hol a vizsgálóbíró elrendelte ellenük az előzetes letartóztatást. A vizsgálóbírói végzése ellen felfolyamodással éltek a fogvatartott szociálisták, de törvényszék vádtanácsa helyben hagyta a vizsgálóbíró végzését.

Közgazdaság.

Mandsuria megnyitása a külkereskedelemnek. Shanghai főkonzulátusunk írja, hogy a békeszerződés ratifikálása óta Mandsuria visszaadásának kérdése mindinkább előtérbe tolt. A pekingi kormány már is közlésezi, hogy Mandsuországot a külkereskedelem számára meg akarja nyitni s Mukden, Antung és Fa lung kou-n kívül, mely kikötők megnyitását a kereskedelmi szerződések már biztosítják, Kirint, Ningutat, Hulangtinget és Csicsikant is meg fogja nyitni. E piacok megnyitása a Mandsuriával való kereskedelemre nézve nagy jelentőségű volna.

Sonka és kolbász. Hamburgi főkonzulátusunk jelenti, hogy a nagyon megfűtött s jól beszórt nyers sonka, különösen a németországi, amerikai, dániai és angolországi készítmény állandóan nagy keresletnek örvend. Legkedvezőbb kilátással vannak a felszeletelt sonkának, kolbászféléknek és nyelvények dobozokban szétküldve.

A budapesti kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

1905. dec. 14.

A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar származású. Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon feletti súlyban) — állérig. Öreg közép (páronként 300—400 kgr-ig terjedő súlyban) — állérig. Fialat nehéz (páronként 220 kilogrammon feletti súlyban) 181—182 állérig. Fialat közép (páronként 220—240 kilogrammig terjedő súlyban) 181—182 állérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban) 126—128 állérig. — II. Magyar származású: Nehéz (páronként 280 kilogrammon feletti súlyban) — állérig. Közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) — állérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) — állérig. — III. Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon feletti súlyban 128—129 állérig. Közép (páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban) 124—125 állérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) 118—120 állérig. IV. Romániai eredetű (Stachl) I. Nehéz (páronként 240 kilogrammon feletti súlyban) — állérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) — állérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogrammon feletti súlyban) 118—140 állérig. Közép (páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban) — állérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — állérig. A közepi és könnyű fajtáinak ára változatlan.

Regény-Csarnok.

Az új földesur

Írta: Szepefaludi O. Ferenc.

Annyi bizonyos, hogy Kemeenes Andrást se haragosnak, se bosszusnak nem látja senki. A tisztartó is csak rendkívüli gyöngédséget tapasztalt. Ha valami baja akadt, csak a gazdájához kellett fordulnia s nem maradt vigasztalan.

Egy idő óta mégis mintha valami vál-

tozás esett volna a derék magyar emberen. A Baár fiuk látogatása óta levert, szórakozott, bánatos. Mindig fél, nehogy kérés jelentkezzen a háznál.

Másutt örveadene a lányok szerencsés-jének, míg Kemeenes Andrásnak a szive kezdett el dobogni, ha csak arra gondolt is, hogy Magdát és Vandát kiröpíthetik a körből.

Az apa önzése szinte vétkes dolognak látszott, hisz a nőknek az a rendeltetésük, hogy a férfiakat bolondítsák, feleségek, majd anyák legyenek.

De az öreg Baárnak sem volt inyére fiai viselkedése.

— Hova jártok ti annyit? Meg ne halljam, hogy annak a vad szomszédnak a házat kerestek föl! A ki nem érdemesi az én portámat a látogatására, azt mi sem is merhetjük! Értettük?

Megértették, de azért György mégis bevallotta az apjának, hogy lovaglás közben lovaikkal megriaszították a Kemeenes kisasszonyok ponyvjait, ezek felfordították a kocsi az árokba és Vanda kisasszonynak a karja ficamodott ki.

— Csak nem hagyhattuk szegényeket az árokban? Edes apám ítélt volna el először, hogy mint bajszelők szivtelenül viseltük magunkat! Haza is kísértük.

— Jól tettétek! Jól tettétek!... Ha nem azért a látogatást fölösleges folytatni.

— Tisztességes ház, uri mód látszik, minden butadarabon. — Viselkedésük is uri...

— Megengedem, el is hiszem, hanem azért ti jobban tessztek, ha másutt szórakoztok. Nem szeretem a titokzatos embereket; ez a Kemeenes ur pedig ugyancsak titokzatos. Még a vármegyei restaurációra sem jött el. Hát neki mindegy, akárki az alispán?

Kemeenes András bizony nem igen törődött vele. Végezzék mások ezeket a dolgokat, ő csak a familiájával törődik.

IV.

Kemeenes üres óráiban, mikor a birók gondozása és leányai sorsa nem tartották fogva lelkét, maga elé idézte a múltat, melyre azt szokták mondani: a mi múlt, az elmúlt. Ki törődne az emlékekkel, mikor kezét nyújtja a jövő?

Tíz esztendeje, hogy a nagy Alföldről elkerült s leánykájával Párisba ment. Ott megadta nevelésük alapját s törődni sem kellett, hogy felismeri valaki. Ott ugyan nem gondolt vele senki, hogy Karácsonk vagy Kemeenesnek hívják e, vehetne magadnak akár bárói nevet, csak ne pörögjen jeltalanul a báróársad vagyonát. Ő nem pörögte. Mióta Fortuna istenasszony különös kegyelméből ahhoz a nagy vagyonhoz jutott, függetlenül lehetett élnie. Elmehetett volna Amerikába is. Bizony el is gondolkozott néha, hogy talán ugy cselekedett volna legjobban. Ám nagyon szerette hazáját.

Már tíz évig lakott Párisban, mikor a Caffé Riche-ben egy magyar hírlap akadt a kezébe s ott olvasta, hogy Liptóban a Gerberstein féle vernyikai birókat Klein Móró eladóvá teszi. No ez jó lesz, a tótok közt ismeretlen maradhat az alföldi ember akár itéletnapig. A mint Párisban nem ismerte föl senki, Verenyikán még inkább megőrizheti inkognitóját.

Elhatározta, hogy megveszi. A körülmények hozták magukkal, hogy visszatérőben megismerkedett Gábor Péterrel, a felosztott Kővári grófi birók nyugalmazott tisztartójával, ki aztán nyélbe ütötte a birókvásárt s tisztartóit is szerződött.

Elbizakodott kezdett lenni s egy este, mikor a Baár-fiuk kérték, hogy az öreg honvédek javára rendezendő hangversenyre jöjjen el leányaival, bár először hallaci sem akart fogadása megzavargásáról, utóbb a fiatal gavallérok és a lányok hathatós kérésére elhatározta, hogy erre az egy mulatságra elmegy, de aztán ne is álmódjanak, hogy más-hová is elviszik.

(Folyt. köv.)

A n. é. közönség figyelmét felhívjuk az idej

Nagy Karácsonyi Vásár

rendkívüli áaira.

Bosznay J. és Garsa

divat és szőnyegáruháza.

DEBRECEN, Kossuth-utca 5. sz.

Tisztításhoz csak

Serravallo

Kina-bora vassal.

Erősítőszert gyöngéledők, verszegények és lábadozók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő szer

Kiválóan jó ízű.

Több mint 3500 orvosi elismerő nyilatkozat.

Kapható: J. Serravallo-nál

Trieszt-Barcola.

A gyógyszerárak pedig 1/2 lit. 6. 2 K. 60 fillér.
1 " 4 " 80 "

Egy háztartási mérleg ingyen!

Mesésen olcsó árak mellett küldöm szét tulhalmozott raktaromból világhírű kiválóágukért általában kedvező mexikói ezüst áruimat és pedig 6 drb. mexikói ezüst asztali-kést, 6 drb. mexikói-ezüst evő villát, 6 drb. mexikói ezüst evő kanalat, 1/2 db. mexikói ezüst kávéskanalat, 6 drb. kiváló dessert-kést, 6 drb. kiváló dessert villát, 1 drb. mexikói ezüst levesmerítő kanál, 1 drb. mexikói ezüst tejszemő, 2 drb. elegáns szalon asztali gyertyatartó, a 46 drb. összesen csak 6 forint 50 krajcár. Minden megrendelő ezenkívül jutalomképpen egy szavatosság mellett pontosan működő 12 és fél kiló hordképességű háztartási mérleget kap teljesen díjtalanul. A mexikói ezüst egy teljesen fehér fém (belül is), mel nek tarósságáért és kiváló minőségéért 24 évi jótállást vállalok. Szétküldés a pénz előleges beküldése esetén vagy utánvéttel történik az európai raktárból.

Auffenberg József,

Budapest, VIII., Bezerédi-utca 3. szám.

Szabó Lajos Fiai cég

női ruhakelme, szőnyeg és vászon áruházában már az előbbi évekből igen előnyösnek ismert

Nagy Karácsonyi Vásár

folyamatban van. Eladásra kerülnek

mélyen leszállított áron

a raktáron lévő elsőrendű minőségű, nem pedig külön a célra vásárolt értéktelen áruk.

Maradékok minden eikből fél áron. Kirakataink bővebb tájékoztatást nyújtanak.

A gyáros vevőket keres

nagy mennyiségű előnyomással ellátott törülköző, futó, milió, pohárszéktakaró, asztalfutókra stb. Ajánlatok P. J. 1600 jelige alatt Mosse Rudolffhoz Prágába intézendők.

Ékszer, óra

és ezüstáru újdonságok

bámulatos olcsó árban

egyedül a solidságáról általánosan elismert

Blau Lipót és Fiai

utóda

arany, ezüst és ékszer áru raktárában. Piac-u. 41 sz. alatt szerezhetőek be.

Külön china-ezüst osztály!

NYAVALYATÓRÉS!

Ki nyavalyatórés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot. Ingyen és bérmentve kapható a szabad. „Nattya gyógyszerár” által Majna-Frankfurt

PEKAREK

TBA

minőségénél fogva bármely más teával nem pótolható, miután finomsága, ereje és zamata a régen bevált keverési módszer által felülmúlhatlan marad. Senki ne mulassza el egy kísérletet tenni. Csak eredeti csomagokban kapható minden finomabb drogista-, fűszer- és csemege-kereskedésben.

Dr. Politzer Sanatóriuma

és vízgyógyintézeje,

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 7. sz.

Egész éven át nyitva.

Vízgyógyászok. Villanygyógyászat, szénsavas-, törpefenyő és ásvány fürdők, forróvíz kezelés, Vibrations massage hízoló és soványító gyógymód. Inhalatók. **Javallatok:** Idegesség minden neme szív, tüdőbaj Edző eljárások. Izület és izom csúznál forró lélegeztetéssel bámulatos gyógyeredmények. — Kitérő ellátás, szép betegszobák, penzió (lakás és ellátás) naponta 5 és 7 korona. Állandó orvosi felügyelet Felvilágosítással szívesen szolgál!

Dr. POLITZER JAKAB, az intézet tulajdonosa és vezetője

IGyomorbajosoknak!

Mindenkinek, aki hűlés, gyomor túlterhelés rossz, nehezen emészthető, forró vagy nagyon hideg ételek élvezete mértéktelen életmód következtében gyomorbaját, mint:

gyomorkatarrus, gyomornyomás, gyomorfájdalom, nehéz emésztés vagy nyá kásodása van, egy igen jó háziszor ajánlható mely kitűnő eredménnyel már sok évtől óta ki van próbálva ez a szer a

Hubert Ullrich-féle gyógynövénybor.

Eme gyógynövénybor előnyösen ismert gyógyerejű növények és jó bor keverékéből áll, mely erősíti és fenntartja az emberi szervezetet. A gyógynövénybor megszüntet emésztési zavarokat és elősegíti az egészséges vérképződést.

Ha a gyógynövénybort idejében használják a gyomorbántalmak már csírájában elfojthatók. Ne késlekedjenek ezt tehát idejekorán használni. Jelek mikor használandók: fejfájás, felbőfőzés, gyomorégés, csömör melyek biztos előjelei a krónikus gyomorbajnak, s ezek nehányszori használat után elmúlik.

Székrekedésnél és ennek kellemetlen következményeitől mint: kolikás fájdalom, szív dobogás, álmatlanság, ugymint vértolulások és máj, lép és a Pfortader módszernél a gyógynövénybor a leggyorsabban használ. A gyógynövénybor elősegíti az emésztést és a könnyű székelés által tisztítja a gyomrot és a beleket.

Beteges, sápadt kinézés, vérszegénység, bányadság, mindmenny következményei a rossz emésztésnek nehéz vérképződésnek s a máj beteges állapotának. Étványtalanságnál, ideges lehangoltság és kedélytelenség, valamint gyakori fejfájás és álmatlan éjek után az emberek gyakran elpusztulnak. A gyógynövénybor az elgyengült életerőnek új impulzust ad. A gyógynövénybor emeli az étvágyat, elősegíti az emésztést és a táplálkozást, szabályozza a vérképződést, csillapítja a felizgatott idegeket és új életkedvet teremt. Számos elismerő és köszönő levél bizonyítja ezt.

A gyógynövénybor üvegekben kapható: üvegenként: K. 1.50 és 2.—

Ovakodjunk az utánzatoktól

kérjen kifejezetten

Hubert Ullrich-féle gyógynövénybort.

A gyógynövénybor nem titkos szer, a következő anyagokból van összerakva: Malagabor 450.0, borszesz 100.0, Glycerin 100.0, vörös bor 240.0 egres-nedv 150.0, cseresnye nedv 420.0, manna 30.0, majoranna, anis, édes gyökér, amerikai erögyökér, ehalmus gyökér a 10.0.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Árja 10 szög 30 fillér, minden további szó 3 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér. z

Levéli feltevésekre pontosan válaszolnak, ha az szükséges bélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

A
„DEBRECZEN“
szerkesztőségének
és
kiadóhivatalának
Telefon száma
412.

Levelezés és házasság.

Gazdag házasságot
szolidan közveit tisztokról
ur. Levele a „Házasság“
jellegű a kiadóhiva-
talba keretnek. Valasz
bélyeg.

Fiatal

csinos lada ismeretséget
keresem, zivel eszemmel
jól elkövettem. Varszi
„diplom“ című a ki-
adóba keretnek.

Ajándék és kereslet.

Legelőször bevasárlási forras
merki Ferenc úszár üzlete
Füveszke ut. 12. telefon
374, 1 k. tonnelez csokolá-
de 90 kr. 1 kg jamaikai rum
20, 1 dg. csaszar keverék
100 k. tea sütemények
offici vasszékony, 1 mer
kiano Bzerjo 30 k. 100-
kg. szaraz cserogya 1 ir.
mazhoz szamitva.

Zá.ogcédula

egy teljesen új 9—12 kézi
fenykepezo geprol nagyon
olcsón elado. Cim a ki-
adóhiva'talban.

A Csapó utcán

1 bolt trafik engedélyvel
kiadó. Cim a kiadóhiva-
talban.

Gabelsberger
levelező és vita gyorsíró
szatra kitűnő módszerrel
legrövidebb idő alatt bár-
kit megani ok igen jutá-
nyosan. Levelet „Kitű-
nő módszer“ jellegével a
kiadóba kérek.

Intelligens
joghallgató magánútkéri
vagy hasonló állást keres.
Nyelvismerettel bír, per-
fektgyorsíró. Levelek a
kiadóba kéretnek „Steno-
raspaus“ jelige alatt.

Ügyes
varróhoz házakhoz ajánl
kozik. Cimeket a kiadó-
bér.

Eladas.

Közönséges
csomag posta könyv fél-
árban kapható a kiadóhi-
vatalban. Csapó u. 10 sz.

Mester hegedű
teljesen kijátszva, tokkal
és egyéb felszereléssel,
jutányos áron eladó Czim
a kiadó hivatalban.

A legjobb helyen
egy csinosan berendezett
fűszer üzlet, olcsó ház-
bérrel sűrűsösen eladó Hol?
megmondja a kiadó hi-
vatal.

Szén
megrendelhető a nagy-
templom melletti tőzsdé-
ben. — Ugyanott kocka
szén kapható 10 db. 30
fillér

Posta könyv
ajánlott levelekhez félár-
ban kapható a kiadóhiva-
talban Csapó u. 10 sz.

Pénzes
levelek vagy utalványhos
szükséges posta könyv
félárban kapható a kiadó-
hivatalban Csapó u. 10 sz

500 darabb
minta értéknélküli boríték
nagyon olcsón eladó. Czim
a kiadóhivatalban.

A Richter-féle Horgony- Kőépítőszekrények

az egyedül foglalkozási játék a melyet a gyermekek
mindig szívesen játszanak. Egyig játékszer sem
oly sokoldalú, érdekes és olcsó, mint az elpuz-
títhatlan Horgony-Kőépítőszekrény, mely min-
den egyes kiegészítőszekrényvel tanulságosab-
bá és a gyermekekre nézve kedveltebbé válik.
Néhány év óta minden egyet Horgony-Kőépi-
tőszekrény a gyorsan kedvelté vált

Horgony-Hidépítőszekrények

által is természetesen kiegészíthető, úgyhogy a gyermekek egy ilyen
szekrény beszerzése után pompás vashidakat is felállíthatnak.
Hogy mindenkoru gyermek számára egy megfelelő szekrényt
könnyen és biztosan kiálaszthassunk, hozassuk meg az alant jegyzett cégtől a szép képes
kőépítőszekrény árjegyzéket, mely kívánatra ingyen beküldetik és számos építési minta-
és felette érdekes elismerő nyilatkozatot tartalmaz.

A Richter-féle Horgony Kőépítőszekrények és Horgony-Hidépítőszekrények,
valamint a Horgony-Mozsák- és egyéb felette érdekes rakási-játékok minden fi-
nomabb játékszerüzletben 75 fillértől, 1.50, 3 koronáig és magasabb áron kaphatók. A
sok utánzat miatt azonban bevásárláskor igen óvatosak legyünk és minden egyes szekrényt
a híres „Horgony“ gyárjegy nélkül mint hamisítvány visszautasítsunk; mert oktatlan volna jó pénzt
egy értéktelen hamisítványért kifizetni! A ki zenekedvelő, az kérje meg árjegyzéket a híres Imperator zenélőművekről és beszélőgépekről.

Richter F. Ad. és Társa,

kir. udvari és kamarai szállítók, BÉCS,
Iroda és raktár: I. Operngasse 16, Gyár: XIII/1 (Hietzing).
Rudolstadt, Nürnberg Olten (Svájcz), Rotterdam, Szt.-Pétervá, New-York

Atnedvesedtek már az ön lábai?

Nem mert én nedves időben

Storm Slipper

vagy

Hócipóket

viselek, melyek Boston Rubber Shoe Co.
Bostoni gyárából valók, könnyűek és elegánsak
Kaphatók: Kálnai Lipót, Fekete Jakab és
Mandel Lipót üzletében DEBRECZEN.
Vezérképviselt Ausztria Magyarország részére:
Wellisch Frankl és Társa.
Bécs I. Fleischmarkt 12 és 14.

Nagy elárusítást tart!

december hó 31-ig.

Karácsonyi és Ujévi ajándékot csak egyedül Nálam lehet olcsón beszerezni.

**Tessék Tessék, Tessék, Tessék
a kirakatomat megtekinteni.**

Lőwy F. cég, Lőwy F. cég, Lőwy F. cég.

Piac-utca 24. a kistemplommal szemben, a Fehérló szálloda mellett.

Vigyázz!

Kékre festett kirakat

Vigyázz!

A nagy képek még mindig készülnek.